

N270.17 Helmond - Walsberg

Nader soortgericht onderzoek

26 augustus 2022

Verantwoording

Titel	N270.17 Helmond - Walsberg
Opdrachtgever	Provincie Noord-Brabant
Projectleider	Geert Vossen
Auteur(s)	Eline Dierikx
Tweede lezer	Roel de Greeff
Uitvoering meet- en inspectiewerk	Roel de Greeff, James Lidster, Nic van der Velden, Dirk Eeuwes, Tim van Leeuwen, Harm Bolle, Nils Rutjes, Gaston Aarts, Debby Doodeman
Projectnummer	1279760
Aantal pagina's	22
Datum	26 augustus 2022
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Documentbeheer				
Titel		Kwaliteitsplan N270.17 Helmond - Walsberg, KM18.965 – 25.300		
Kenmerk		R009-1279760EHD-V04		
Versie	Datum	Status	Workflow	Toelichting/wijzigingen
1.0	19-11-'21	Concept	Ter toetsing	Concept versie ter toetsing OG.
2.0	15-03-'22	Definitief	Ter acceptatie	Opmerkingen verwerkt. Definitieve versie ter toetsing OG.
3.0	05-05-'22	Definitief	Ter acceptatie	Aanvulling gegevens dassenburchten en dassenslachtoffers op verzoek provincie
4.0	26-08-'22	Definitief	Ter acceptatie	Verwerking opmerking mail 11 augustus

Colofon

TAUW bv
Ekkersrijt 4008
Postbus 1680
5602 BR Eindhoven
T +31 40 23 25 55 0
E info.eindhoven@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	5
2	Plangebied en beoogde werkzaamheden	5
2.1	Plangebied	5
2.2	Beoogde werkzaamheden	6
3	Onderzoeksmethode	7
3.1	Verwachte soorten	7
3.2	Verwachte functies van het plangebied	7
3.3	Veldwerk	7
3.3.1	Vleermuizen	7
3.3.2	Boomvalk, buizerd, havik en sperwer	8
3.3.3	Roek	9
3.3.4	Ransuil	9
3.3.5	Das, bunzing, hermelijn en wezel	9
3.3.6	Levendbarende hagedis	10
4	Resultaten en effectbepaling	11
4.1	Resultaten	11
4.1.1	Vleermuizen	11
4.1.2	Boomvalk, buizerd, havik en sperwer	14
4.1.3	Roek	14
4.1.4	Ransuil	15
4.1.5	Das, bunzing, hermelijn en wezel	15
4.1.6	Levendbarende hagedis	17
4.2	Effectbepaling	17
4.2.1	Vleermuizen	17
4.2.2	Boomvalk, buizerd, havik en sperwer	18
4.2.3	Roek	18
4.2.4	Ransuil	18
4.2.5	Das, bunzing, hermelijn en wezel	18
4.2.6	Levendbarende hagedis	19
5	Conclusie	19

5.1	Conclusie	19
5.2	Ontheffing.....	20
5.3	Overige maatregelen.....	20
5.4	Overige aandachtspunten	21
6	Literatuur	22

1 Inleiding

In opdracht van provincie Noord-Brabant heeft TAUW een soortgericht onderzoek gedaan op en in de directe omgeving van de N270 tussen Helmond en Deurne. De onderzoeken zijn uitgevoerd om te bepalen of en hoe roofvogels, levendbarende hagedis, roek, ransuil, vleermuizen, bunzing, hermelijn, wezel en das gebruik maken van het plangebied.

Provincie Noord-Brabant is voornemens om aanpassingen aan de N270 uit te voeren waarbij verbreding van het wegdek. Uit een eerder uitgevoerde natuurtoets (TAUW, 2021) bleek dat verschillende beschermde diersoorten in het plangebied voor konden komen. De onderzoeken beschreven in deze rapportage zijn erop gericht om functie(s) vast te stellen die het plangebied heeft voor de onderzochte soorten. Alle onderzoeken zijn in 2021 uitgevoerd.

Deze rapportage betreft het verslag van de verschillende soortgerichte onderzoeken die zijn uitgevoerd binnen het plangebied. In hoofdstuk 2 volgt een overzicht van het plangebied en de beoogde ontwikkelingen. Vervolgens worden de onderzoeksmethode van de onderzoeken (per soortgroep) behandeld (hoofdstuk 3). Hierna wordt ingegaan op de resultaten en de effecten die de werkzaamheden mogelijk op de soort(groep)en hebben en of een ontheffing al dan niet nodig is (hoofdstuk 4). Tot slot worden deze onderdelen en vervolgacties in een conclusie samengevat (zie hoofdstuk 5).

2 Plangebied en beoogde werkzaamheden

2.1 Plangebied

Figuur 2.1 toont de ligging van het plangebied. Het gaat om het deel van de N270 in provincie Noord-Brabant tussen Helmond en Deurne (afslag Walsberg). Het deel van de N270 dat binnen het plangebied valt, start in Helmond bij de afslag richting de N279 en eindigt in Deurne bij de afslag richting de wijk Walsberg en heeft een lengte van circa 6,75 kilometer. Het plangebied omvat de huidige N270 en een strook van 25 meter aan beide kanten van de N270. Ook de eerste 100 meter van zijwegen, gezien vanaf de aansluiting op de N270, worden gerekend tot het plangebied.

Rond de weg zijn twee woonkernen aanwezig, namelijk Helmond en Deurne. Daarnaast zijn bossen aanwezig (veelal droog productiebos) en zijn intensief gebruikte akkers en weilanden aanwezig. De bossen bestaan grotendeels uit naaldbout met hier en daar delen loofbos of gemengd bos.

Het bos ten noorden van de N270 wordt het Zandbos genoemd. Tussen het Zandbos en het bos ten zuiden van de N270 zijn vier faunapassages geplaatst. Tevens loopt de N270 over twee beken, namelijk de Oude Aa in het westen en De Vlier in het oosten.

Beide beken zijn niet ecologisch ingericht en hebben steile oevers. De Vlier mondt uit in de Kawaise Loop, welke samen met de Oude Aa onderdeel is van het stroomgebied van de Aa.

Figuur 2.1 De ligging van het plangebied. De N270 tussen Helmond en Deurne.

2.2 Beoogde werkzaamheden

De beoogde werkzaamheden aan de N270 omvatten het verbreden van de weg. Het definitieve ontwerp is in deze fase nog onduidelijk en zal (gedeeltelijk) gebaseerd worden op de resultaten van dit onderzoek. Wel is duidelijk dat nog verschillende varianten onderzocht worden van deze verbreding. Zo kan de verbreding bestaan uit het toevoegen van een rijstrook aan beide zijden van de weg of het toevoegen van twee rijstroken aan ofwel de noord- ofwel de zuidzijde van de weg.

Tijdens het nader onderzoek is als uitgangspunt gebruikt dat er geen bebouwing gesloopt zal worden voor de beoogde ontwikkeling. Indien de ontwikkelingsplannen wijzigen en gebouwen wel gesloopt zullen worden, kan aanvullend onderzoek nodig zijn naar gebouwbewonende soort(groep)en zoals vleermuizen, huismus en gierzwaluw.

3 Onderzoeksmethode

3.1 Verwachte soorten

Het voorkomen van de soorten zoals weergegeven in tabel 3.1 was in het plangebied op basis van bekende verspreidingsgegevens (NDFF) en de eerder uitgevoerde natuurtoets (TAUW, 2021) niet uit te sluiten. Deze soorten worden verwacht vanwege de kenmerken van het plangebied, zoals wateren, bosschages en andere groenelementen.

3.2 Verwachte functies van het plangebied

Op basis van de eerder uitgevoerde natuurtoets (TAUW, 2021) kan het plangebied als verblijfplaats, foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen dienen. Daarnaast kan het plangebied als verblijfplaats en leefgebied dienen voor levendbarende hagedis, das, bunzing, hermelijn en wezel (kleine marterachtigen). Tijdens het oriënterend veldbezoek uitgevoerd door TAUW op 15 april 2021 zijn verscheidene bomen geïdentificeerd als mogelijke verblijfplaatsen voor boomvalk, buizerd, havik, sperwer, roek en ransuil. Tevens zijn tijdens het oriënterend veldbezoek nesten van eekhoorn in het plangebied aangetroffen en in beeld gebracht. Doordat de nesten in beeld gebracht zijn is nader onderzoek naar eekhoorn niet nodig, echter moet er bij de werkzaamheden wel rekening gehouden worden met de aanwezigheid van verblijfplaatsen van eekhoorn. De eekhoorn wordt om deze rede niet onderzocht door middel van veldbezoeken. De verwachte functies voor de soort(groep)en worden weergegeven in tabel 3.1.

Tabel 3.1 Te verwachte functies en soorten in het plangebied.

Functie van het plangebied	Soorten
Verblijfplaats in bomen	Gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse dwergvleermuis, watervleermuis, eekhoorn, boomvalk, buizerd, havik, sperwer, roek en ransuil.
Leefgebied	Levendbarende hagedis.
Vliegroute	Gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis.
Verblijfplaats elders	Bunzing, hermelijn en wezel.
Looproute	Das, bunzing, hermelijn en wezel.

3.3 Veldwerk

3.3.1 Vleermuizen

Het vleermuizenonderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuizenprotocol 2021 van het Netwerk Groene Bureaus (NGB, 2021). Dit is gedaan met behulp van een batdetector (type: Petterson D240X). Een batdetector is een apparaat dat ultrasone geluiden, die een vleermuis maakt, omzet in voor de mens hoorbare tikkende geluiden. Aan de hand van het ritme en de frequentie kan worden bepaald om welke vleermuissoort het gaat. Voor het determineren van soorten wordt daarnaast gebruik gemaakt van opnameapparatuur en het programma Batsound.

Om verblijfplaatsen in kaart te brengen hebben steeds twee ervaren ecologen door de deelgebieden gelopen, gefietst en gepost. Bij het rondlopen is gekeken naar vleermuisactiviteit en vleermuisgedrag. In totaal zijn acht veldbezoeken uitgevoerd in de periode mei tot en met september.

Vier van deze bezoeken richtten zich op verblijfplaatsen in boomholten op de oostelijke bomenlanen aan de zuidzijde van de N270, twee bezoeken richtte zich op locaties in het Zandbos waar vleermuizen de N270 oversteken en nog twee bezoeken zijn uitgevoerd bij de Oude Aa en De Vlier. Bij de Oude Aa en De Vlier is door één onderzoeker per beek onderzoek gedaan.

Meerdere bezoeken zijn nodig, omdat vleermuizen gebruik maken van een netwerk van verblijfplaatsen met bijbehorende foerageergebieden en routes tussen deze plekken. Door de bezoeken te spreiden wordt een beter beeld verkregen van de aanwezigheid van vleermuizen in het plangebied en hiermee van de betekenis van het plangebied voor vleermuizen. In tabel 4.2 zijn de data en weersomstandigheden van elk veldbezoek weergegeven.

Tabel 3.2 Data en weersomstandigheden tijdens veldbezoeken voor vleermuizen.

Datum	Tijdstip	Locatie	Weersomstandigheden
2 juni 2021	21:45 – 00:15	Bomenlanen	24°C, droog, onbewolkt, wind 2 Bft.
2 juli 2021	02:15 – 05:35	Bomenlanen	14°C, droog, bewolkt, wind 2 Bft.
26 augustus 2021	22:00 – 00:00	Bomenlanen	15°C, droog, half bewolkt, wind 1 Bft.
15 september 2021	22:00 – 00:00	Bomenlanen	17°C, droog, bewolkt, wind 2 Bft.
1 juni 2021	21:45 – 00:15	Oude Aa en Vlier	19°C, droog, onbewolkt, wind 1 Bft.
3 augustus 2021	21:20 – 23:50	Oude Aa en Vlier	16°C, droog, onbewolkt, wind 2 Bft.
7 juni 2021	21:50 – 00:20	Zandbos	19°C, droog, onbewolkt, wind 0 Bft.
3 augustus 2021	21:20 – 23:50	Zandbos	16°C, droog, onbewolkt, wind 2 Bft.

3.3.2 Boomvalk, buizerd, havik en sperwer

Om de functie van aanwezige nesten te onderzoeken op gebruik door boomvalk, buizerd, havik en sperwer zijn in totaal vijf veldbezoeken uitgevoerd. Vier van de veldbezoeken vonden plaats tussen 1 maart en 15 mei. Het laatste bezoek vond plaats in juni ten behoeve van boomvalk. De periodes van inventariseren zijn gebaseerd op het kennisdocument buizerd (BIJ12, 2017a) en BMP-methode van SOVON (Vergeer, et al., 2016). Bij de veldbezoeken zijn de nesten en de directe omgeving van de boom, voor zover mogelijk, met een verrekijker/telescoop bekeken om eventuele bezetting, prooiresten en kalksporen waar te nemen. Daarnaast is gelet op broedindicerend gedrag. In tabel 3.3 zijn de data en weersomstandigheden van elk veldbezoek weergegeven.

Tabel 3.3 Data en weersomstandigheden bij veldbezoeken voor boomvalk, buizerd, havik en sperwer.

Datum	Tijdstip	Weersomstandigheden
15 april 2021	08:30 – 14:00	10°C, droog, half bewolkt, wind 3 Bft.
25 april 2021	11:20 – 17:20	11°C, droog, half bewolkt, wind 1 Bft.
5 mei 2021	10:00 – 14:00	9°C, droog, half bewolkt, wind 3 Bft.
15 mei 2021	09:00 – 13:00	12°C, droog, half bewolkt, wind 2 Bft.
16 juni 2021	14:00 – 18:05	30°C, droog, onbewolkt, wind 1 Bft.

3.3.3 Roek

Om de aanwezigheid van nesten van roek te onderzoeken zijn twee veldbezoeken tussen 15 april en 10 mei uitgevoerd volgens het protocol van het kennisdocument over roek (BIJ12, 2017b).

Tijdens deze veldbezoeken is het exacte aantal en de locaties van de aanwezige nesten in beeld gebracht. Tabel 3.4 geeft de data en weersomstandigheden weer tijdens de veldbezoeken.

Tabel 3.4 Data en weersomstandigheden bij veldbezoeken voor roek.

Datum	Tijdstip	Weersomstandigheden
15 april 2021	08:30 – 14:00	10°C, droog, half bewolkt, wind 3 Bft.
6 mei 2021	08:40 – 12:00	9°C, droog, half bewolkt, wind 2 Bft.

3.3.4 Ransuil

Om de aanwezigheid van ransuil te onderzoeken zijn drie veldbezoeken uitgevoerd in de periode 20 februari tot en met 20 juli. De bezoeken zijn uitgevoerd door twee ecologen. Hierbij zijn nesten en de directe omgeving van de boom onderzocht met een verrekijker/telescoop om eventuele bezetting, prooiresten en kalksporen waar te nemen. Daarnaast is gelet op broedindicerend gedrag. In tabel 3.5 zijn de data en weersomstandigheden van de veldbezoeken weergegeven.

Tabel 3.5 Data en weersomstandigheden bij veldbezoeken voor ransuil.

Datum	Tijdstip	Weersomstandigheden
11 mei 2021	22:00 – 23:15	12°C, droog, half bewolkt, wind 3 Bft.
2 juni 2021	22:45 – 00:15	24°C, droog, onbewolkt, wind 2 Bft.
16 juni 2021	22:00 – 00:00	22°C, droog, onbewolkt, wind 1 Bft.

3.3.5 Das, bunzing, hermelijn en wezel

Om de looproutes van das, bunzing, hermelijn en wezel te onderzoeken en een indruk van eventuele verblijfplaatsen van kleine marterachtigen te krijgen zijn in totaal 12 cameravallen geplaatst. Exacte locaties van verblijfplaatsen van bunzing, hermelijn en wezel zijn hier niet mee bepaald. In figuur 3.1 staan de locaties van de cameravallen in het plangebied weergegeven. De cameravallen zijn in de periode maart tot en met augustus geplaatst. Na de eerste drie weken zijn de camera's gecontroleerd en zijn de SD-kaarten vervangen. Drie weken daarna zijn de camera's opgehaald. De data en de handelingen staan weergegeven in tabel 3.6.

Tabel 3.6 Data en handelingen bij cameravalonderzoek.

Datum	Handeling
5 juli 2021	Camera's plaatsen
30 juli 2021	Camera's controleren, batterijen en SD-kaarten vervangen
19 augustus 2021	Camera's ophalen

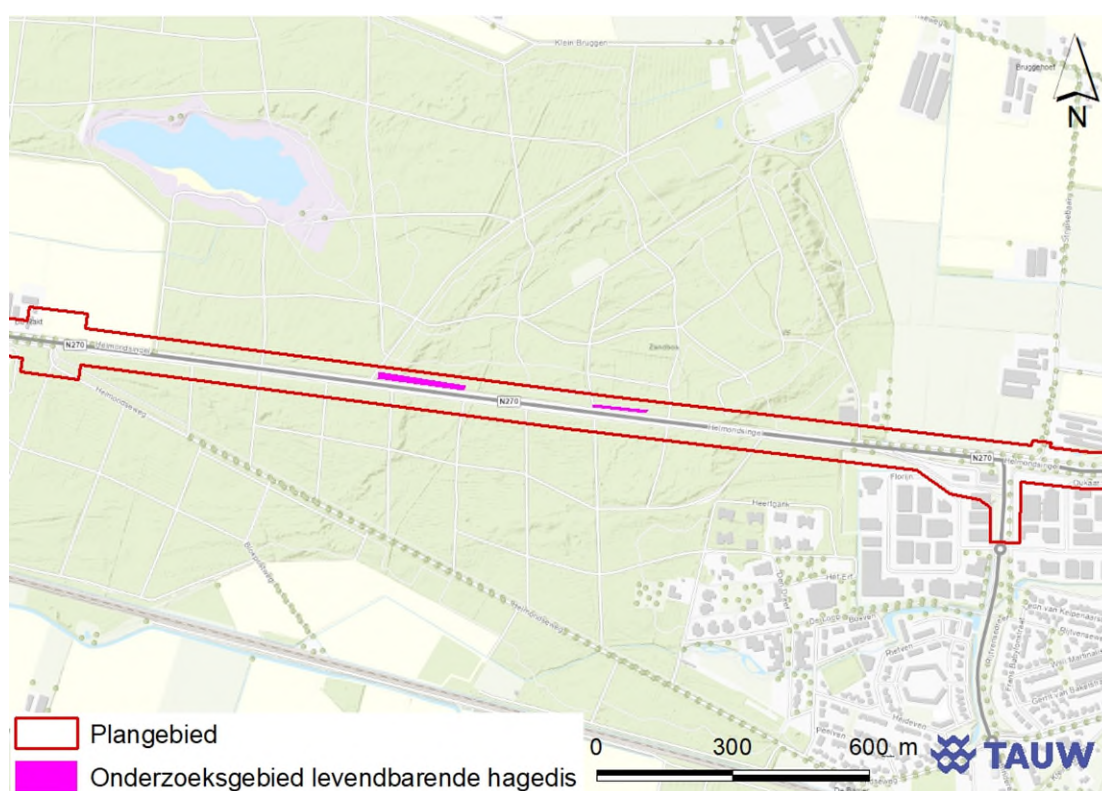
Figuur 3.1 Plaatsing en type cameravallen binnen het plangebied. De cameravallen bestaan uit 6 losse camera's, 4 struikrovers en 2 mostela's.

3.3.6 Levendbarende hagedis

Het onderzoek naar levendbarende hagedis heeft plaatsgevonden in de gebieden zoals weergegeven in figuur 3.2. Deze gebieden zijn bij het oriënterend veldbezoek aangewezen als geschikt leefgebied op basis van de aanwezige gebiedskenmerken. Het onderzoek naar de aanwezigheid van levendbarende hagedis is gebaseerd op zichtwaarnemingen volgens het protocol van het kennisdocument levendbarende hagedis (BIJ, 2017c). De veldbezoeken zijn uitgevoerd in de periode april en mei middels drie veldbezoeken tijdens gunstige weersomstandigheden. Dit houdt in dat het droog was, zonnig tot half bewolkt, tussen 12 en 20°C en een windkracht minder dan 5 Bft. In tabel 3.7 zijn de data en weersomstandigheden.

Tabel 3.7 Data en weersomstandigheden bij onderzoek naar levendbarende hagedis.

Datum	Tijdstip	Weersomstandigheden
25 april 2021	10:20 – 17:20	11°C, droog, half bewolkt, wind 1 Bft.
20 mei 2021	10:00 – 14:00	12°C, droog, half bewolkt, wind 1 Bft.
31 mei 2021	14:00 – 18:00	23°C, droog, half bewolkt, wind 2 Bft.

Figuur 3.2 Onderzoeksgebied levendbarende hagedis (gebaseerd op gebiedskenmerken).

4 Resultaten en effectbepaling

4.1 Resultaten

4.1.1 Vleermuizen

Bomenlanen

Tijdens het eerste veldbezoek zijn er vanaf 22:00 uur vier à vijf foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen boven de bomen in het plangebied. Ook is een enkele keer een ruige dwergvleermuis waargenomen. Vanaf ongeveer 23:00 uur zijn er circa tien foeragerende laatvliegers waargenomen ten oosten van de onderzochte bomen. Er zijn deze avond geen vleermuizen gezien of gehoord die uit boomholten kwamen.

Het tweede veldbezoek resulteerde in weinig waarnemingen van vleermuizen. In het eerste en laatste uur van het veldbezoek zijn enkele passerende en sporadisch foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Tevens zijn er geen verblijfplaatsen in bomen aangetroffen.

Tijdens het derde veldbezoek vlogen gewone dwergvleermuizen en laatvliegers langs, al dan niet foeragerend. De vleermuizen bleven niet in het gebied en er werd geen activiteit waargenomen rond de boomholten.

Tijdens het vierde veldbezoek zijn foeragerende laatvlieger en gewone dwergvleermuis waargenomen. Vanaf 23:00 uur is er regelmatig een baltsende gewone dwergvleermuis in het plangebied waargenomen. Deze vloog rond in een groot gebied. Wederom zijn er geen vleermuizen waargenomen die de bomen aantikten of dicht bij de holtes rondvlogen.

Oude Aa

Tijdens het eerste veldbezoek bij de Oude Aa is een foerageergebied waargenomen voor gewone dwergvleermuis ten noorden van de weg. Hier zijn constant vijf tot tien gewone dwergvleermuizen waargenomen vanaf 22:30 uur. Aan de zuidkant van de weg zijn slechts enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Er zijn geen gewone dwergvleermuizen waargenomen die de weg overstaken. Ook de duiker gaf met minder dan 10 centimeter weinig ruimte voor overstekende vleermuizen. Wel zijn zes rosse vleermuizen waargenomen die de weg overstaken, drie van deze vleermuizen vlogen richting het zuiden, de richting van de overige drie vleermuizen was onduidelijk.

Bij het tweede veldbezoek zijn er gedurende een groot deel van de avond twee tot drie foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen boven de beek ten noorden van de N270. Verder op de avond zijn enkele foeragerende rosse vleermuizen boven weilanden waargenomen boven de weilanden ten zuiden van de weg. De Oude Aa betreft op basis van de twee veldbezoeken geen essentiële vliegroute voor vleermuizen.

De Vlier

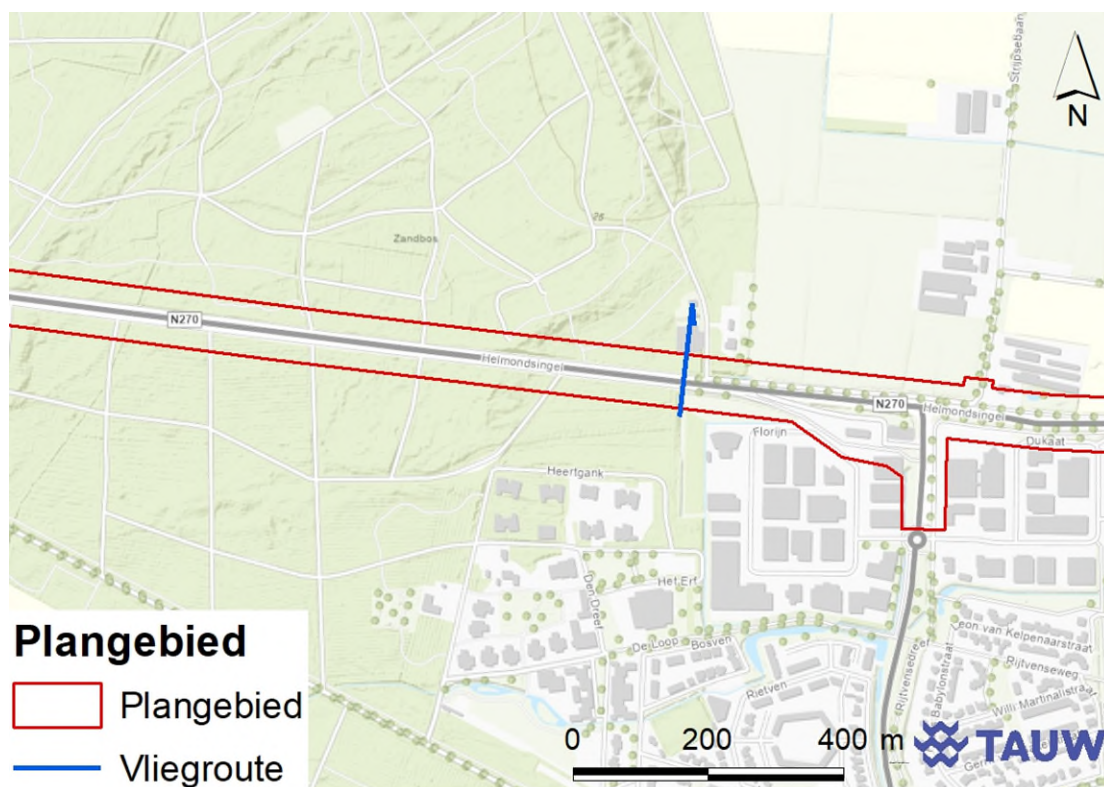
Tijdens het eerste veldbezoek is een foerageergebied ten noorden van de weg boven het water aangetroffen. Vanaf 22:45 zijn hier constant vijf tot tien gewone dwergvleermuizen waargenomen. Aan de zuidkant van de weg zijn drie tot vijf foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Er zijn twee gewone dwergvleermuizen waargenomen die de weg overstaken in beide richtingen. Ook zijn er twee rosse vleermuizen gezien die de weg overstaken, waarvan één richting het zuiden vloog en de tweede in een onbekende richting vloog. Onder de duiker zijn er twee keer foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen.

Tijdens tweede veldbezoek is er geconcludeerd dat er geen essentiële vliegroutes of essentieel foerageergebied in de omgeving is. Wel zijn er twee tot drie gewone dwergvleermuizen foeragerend waargenomen ten zuiden van de N270. In geen geval is er een belangrijke binding met het plangebied aangetroffen.

Zandbos

Tijdens het eerste veldbezoek zijn minimaal vijf rosse vleermuizen waargenomen die de N270 van noord naar zuid overstaken nabij de parkeerplaats Buntven. Het is mogelijk dat rosse vleermuis de bosrand langs de akker ten noorden van de weg als referentie gebuikt. In het midden boven de weg zijn in totaal vijf rosse vleermuizen waargenomen die richting oost vlogen. Voor rosse vleermuis is een dergelijke oriëntatie echter niet van wezenlijk belang als verbinding tussen verblijf en foerageergebied. Essentiële vliegroutes van rosse vleermuis zijn dus niet geconstateerd. Er zijn geen duidelijke hopovers of vliegroutes waargenomen met grote aantallen vleermuizen.

Bij het tweede veldbezoek zijn om 21:35 uur vijf gewone dwergvleermuizen waargenomen en is geconstateerd dat er een essentiële vliegroute bestaat aan de oostkant van het bos (zie figuur 4.1). Ten noorden van deze vliegroute staan twee schuren. Rond 21:40 is een laatvlieger waargenomen, wat kan betekenen dat zich een verblijfplaats in de meest noordelijk schuur bevindt. Circa tien laatvliegers zijn diffuus foeragerend waargenomen over het gebied tot het einde van het veldbezoek.

Figuur 4.1 Locatie van essentiële vliegroute van vleermuizen.

Samenvatting van de functies op de onderzochte locaties

Het onderzoek op de locatie van de bomenlanen heeft geleid tot de conclusie dat er geen verblijfplaatsen van vleermuizen in de bomenlanen zijn.

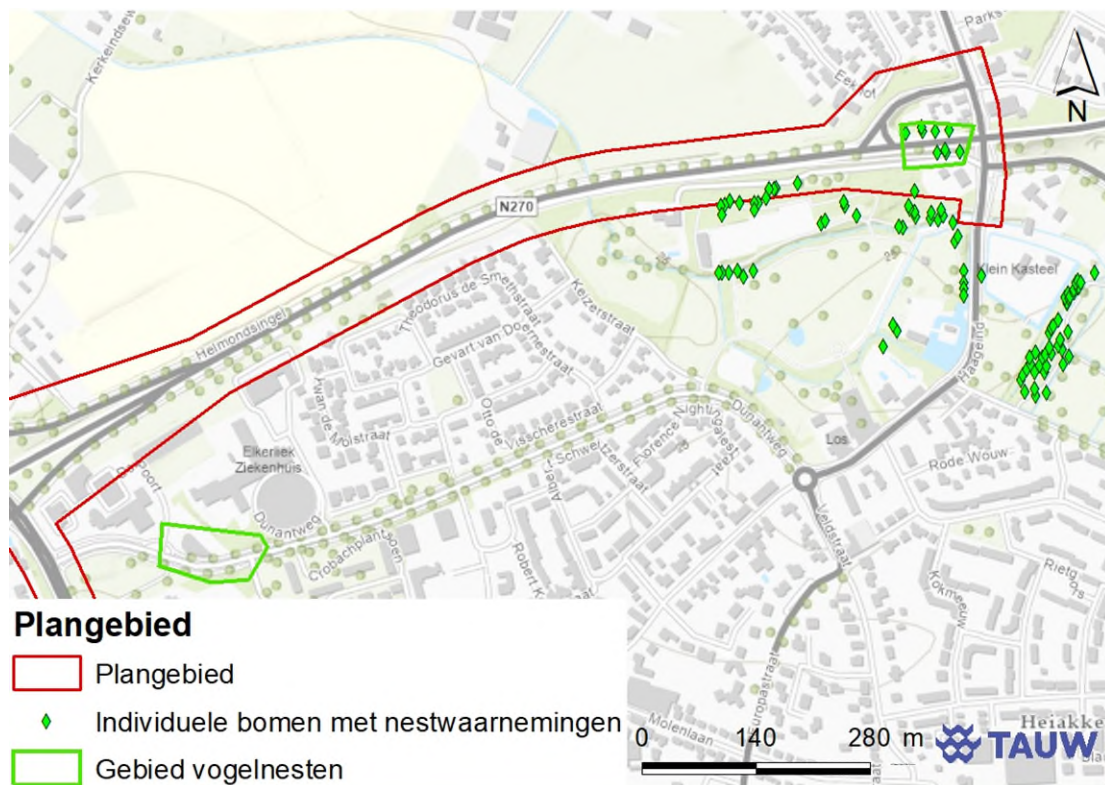
Bij de beken Oude Aa en De Vlier zijn geen essentiële vliegroutes of foerageergebieden aangetroffen. Bij de veldbezoeken in het Zandbos is ten oosten van het bos een essentiële vliegroute waargenomen.

4.1.2 Boomvalk, buizerd, havik en sperwer

Tijdens het eerste veldbezoek zijn alle mogelijk jaarrond beschermde nesten in beeld gebracht. Tijdens dit bezoek is er geen gebruik vastgesteld door roofvogels. Het tweede bezoek zijn nog een aantal extra eksternesten in kaart gebracht. Over alle vijf de veldbezoeken is er geen gebruik door roofvogels geconstateerd. Hoewel enkele roofvogelsoorten in en rond het plangebied voorkomen en deze tijdens veldbezoeken wel zijn gezien (buiserd, havik) zijn dus geen nestplaatsen in of binnen de invloedssfeer van het plangebied aangetroffen.

4.1.3 Roek

Figuur 4.2 geeft de locatie weer van de aangetroffen roeknesten binnen en buiten het plangebied. In totaal zijn er 415 nesten geteld, waarvan er zich 37 binnen het plangebied bevinden. De nesten zijn aangetroffen in het uiterste oosten van het plangebied bij de afslag Walsberg. De nesten zijn voornamelijk aan de zuidzijde van de huidige weg in de kasteeltuin van Deurne aangetroffen. Een aantal van de nesten bevinden zich ten noorden van de overgang van de Helmondsingel naar de Langstraat.

Figuur 4.2 Waargenomen roeknesten in en rondom het plangebied.

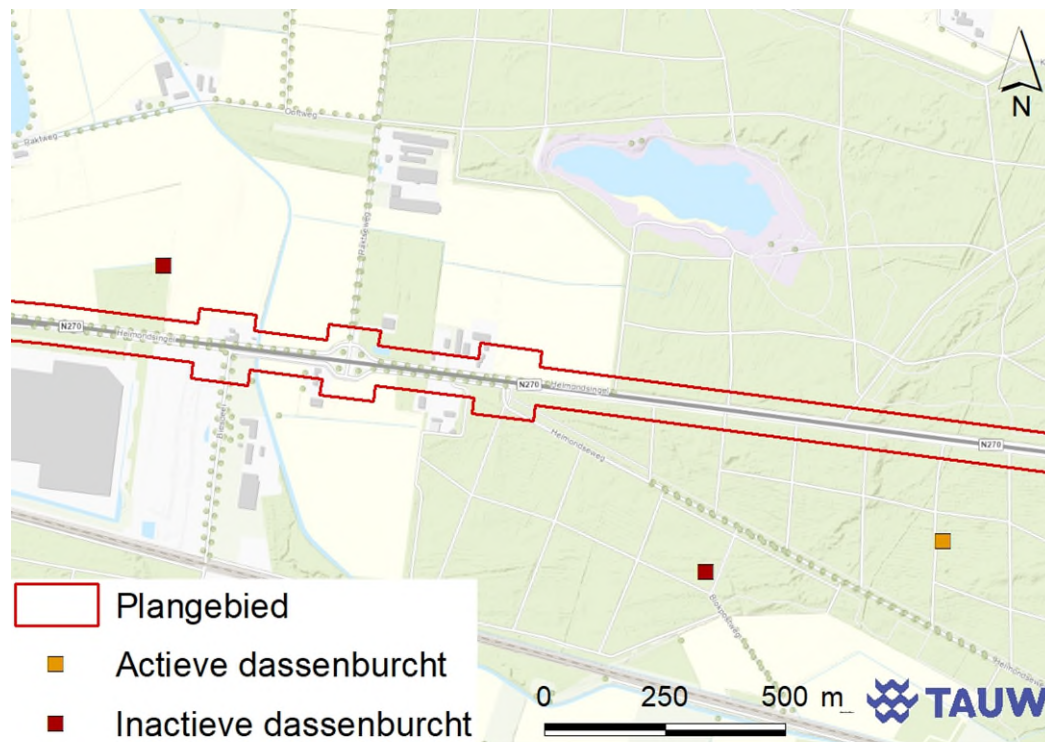
4.1.4 Ransuil

Tijdens zowel het eerste als het tweede veldbezoek is er geen ransuil gehoord of gezien. Er wordt door de ransuil geen gebruik gemaakt van de aanwezige nesten in het plangebied. Bij een van de vleermuisonderzoeken is eenmalig een ransuil in het plangebied gezien. Toch kan aanwezigheid van nestplaatsen in het plangebied of de invloedssfeer daarvan dus uitgesloten worden.

4.1.5 Das, bunzing, hermelijn en wezel

Gedurende de zes weken dat de cameravallen in het gebied gestaan hebben is alleen de bunzing waargenomen van de kleine marterachtigen. Ook de das is niet op de camera verschenen. Als de das, hermelijn of wezel wel in het gebied voor zouden komen waren deze met zekerheid vastgelegd op een van de camera's. Uit gegevens van de Dassenwerkgroep blijkt dat in de omgeving van het plangebied drie dassenburchten aangetroffen zijn (zie figuur 4.3). Twee van deze dassenburchten waren tijdens het onderzoek van de Dassenwerkgroep in 2020 niet in gebruik. De meest linker burcht betreft een kleine inactieve burcht met één open pijp. De dassenburcht in het midden is verlaten door activiteit van jagers en bleek vertrapt te zijn. De meest rechter burcht betreft een kleine burcht met twee belopen pijpen met recent graafwerk. De das komt dus in de ruimere omgeving wel voor, maar in de huidige situatie is alleen sprake van niet-actieve burchten. Binnen het plangebied zijn geen verblijven aanwezig en is dus geen sprake van een beschermde functie voor das.

De bunzing is relatief vaak voor de camera's verschenen. Zeker wanneer een vergelijking met andere projecten in de omgeving wordt gedaan, kan geconcludeerd worden dat veel bunzingen actief zijn in het plangebied. Op enkele foto's zijn zelfs meerdere (tot 3) individuen tegelijk vastgelegd. In totaal zijn 61 waarnemingen van bunzing gedaan waarbij 4 keer meerdere bunzingen zijn gefotografeerd. Doordat alleen de bunzing vastgelegd is op de camera's kan er met zekerheid geconcludeerd worden dat bunzing als enige gebruikt maakt van het plangebied. De aanwezigheid van beschermde functies van das, wezel en hermelijn binnen het plangebied is dus uitgesloten. De locaties waar de bunzing is vastgelegd op cameravallen staan weergegeven in figuur 4.4.

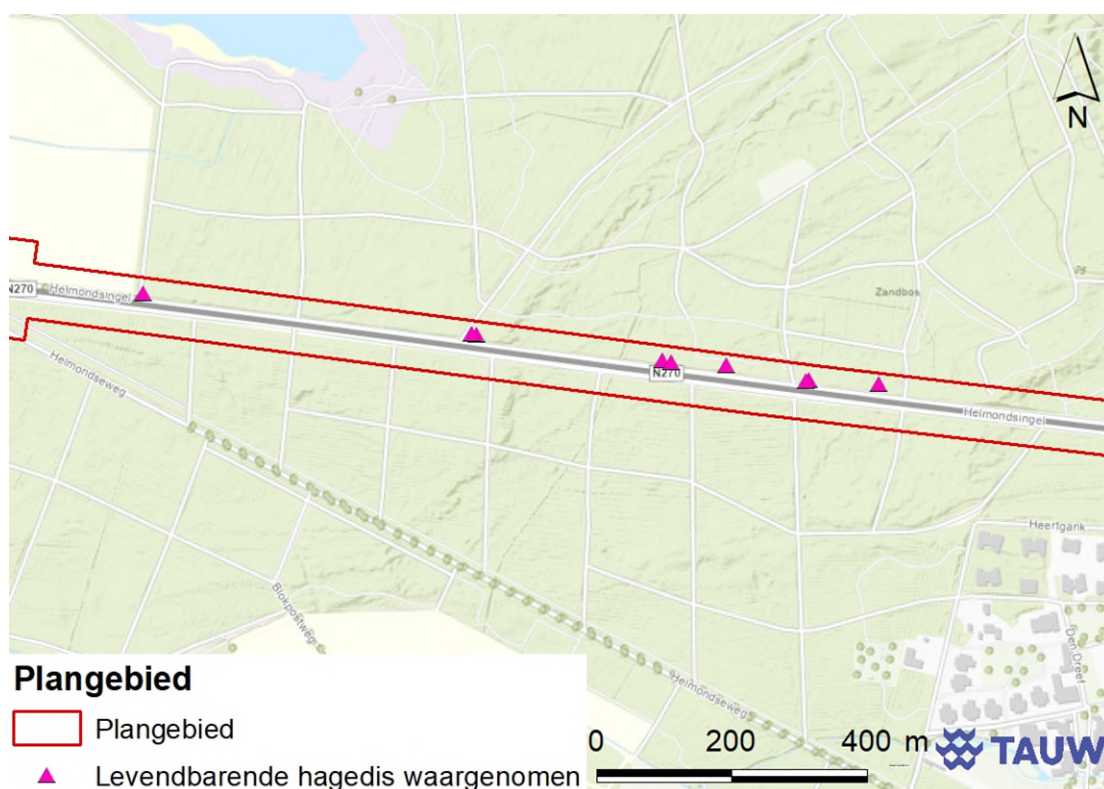
Figuur 4.3 Locaties van de dassenburchten uit onderzoek van de Dassenwerkgroep

Figuur 4.4 Plaatsing van cameravallen waar bunzing wel en niet waargenomen is.

4.1.6 Levendbarende hagedis

Tijdens ieder veldbezoek zijn meerdere levendbarende hagedissen waargenomen. Het eerste veldbezoek gaf twee waarnemingen, het tweede bezoek vijf individuen en het derde veldbezoek twee waarnemingen. Het plangebied ten noorden van de N270 wordt als leefgebied van de levendbarende hagedis gebruikt. De verspreide waarnemingen laten blijken dat de gehele bosrand ten noorden van de N270 geschikt leefgebied voor levendbarende hagedis betreft. De locaties van de waarnemingen staan weergegeven in figuur 4.5.

Figuur 4.5 Locaties van de waarnemingen van levendbarende hagedis

4.2 Effectbepaling

4.2.1 Vleermuizen

Bomenlanen

In de onderzochte boomholten in de bomenlanen binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen voor vleermuizen aangetroffen. De werkzaamheden hebben daarom geen negatieve effecten op de verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen. Hiervoor zijn dus geen maatregelen of ontheffing nodig.

Oude Aa en de Vlier

Hoewel er duidelijk foerageergebieden bij de twee beken zijn aangetroffen, zijn deze foerageergebieden niet essentieel te noemen door de in ruime mate aanwezige alternatieve foerageergebieden in de omgeving.

Tevens zijn tijdens de bezoeken geen waarnemingen gedaan waardoor aangenomen moet worden dat de beken essentiële vliegroutes betreffen. Voor de twee onderzochte beken geldt dan ook dat negatieve effecten op foerageergebieden en vliegroutes uitgesloten zijn. Hier zijn dus geen maatregelen of ontheffing nodig.

Zandbos

Tijdens de veldbezoeken binnen het Zandbos is een essentiële vliegroute vastgesteld ten oosten van het bos. Het is niet uit te sluiten dat er negatieve effecten ontstaan op de vliegroute (hopover) van gewone dwergvleermuizen vleermuizen. Indien de verbreding van de weg hier nodig is, en de bosranden gekapt worden zijn maatregelen en een ontheffing noodzakelijk. Maatregelen kunnen bestaan uit het creëren van een hopover waardoor vleermuizen deze verbinding kunnen blijven gebruiken. Een hopover is een element dat het voor vleermuizen mogelijk maakt om de weg veilig (op hoogte) over te steken.

4.2.2 Boomvalk, buizerd, havik en sperwer

De controle van de aanwezige nesten heeft geen waarnemingen van boomvalk, buizerd, havik of sperwer opgeleverd. De nesten worden niet gebruikt door deze soorten. De werkzaamheden hebben geen negatieve effecten op jaarrond beschermde nesten van deze soorten. Maatregelen of een ontheffing is niet nodig voor boomvalk, buizerd, havik en sperwer.

4.2.3 Roek

De nesten bevinden zich in de bomen in het uiterste oosten van het plangebied. De nesten bevinden zich aan de zuidzijde van de N270 en tussen de N270 en op- en afrit richting Walsberg. Afhankelijk van de definitieve ontwikkeling zullen een aantal van de desbetreffende bomen mogelijk gekapt worden. Deze kap zal leiden tot het vernietigen van jaarrond beschermde nesten. Indien de kap van de betreffende bomen met nesten nodig blijkt, is een ontheffing van de Wet natuurbescherming en zijn maatregelen ten behoeve van roek noodzakelijk.

4.2.4 Ransuil

Tijdens de veldbezoeken zijn geen waarnemingen gedaan van ransuil via gehoor of zicht. Het onderzochte deel van het plangebied bevat geen ransuil. De werkzaamheden hebben geen negatieve effecten op ransuil. Maatregelen en/of een ontheffing zijn niet nodig voor ransuil.

4.2.5 Das, bunzing, hermelijn en wezel

Op de cameravallen in het plangebied zijn geen das, hermelijn of wezel waargenomen. De dassenburchten in de omgeving van het plangebied worden door de werkzaamheden niet fysiek aangetast. Doordat twee van de drie burchten inactief waren tijdens het onderzoek van de Dassenwerkgroep in 2020 en er geen activiteit van de das vastgelegd is op de cameravallen in 2021, is geconcludeerd dat het plangebied momenteel geen essentieel foerageergebied betreft. Uit gegevens van provincie Noord-Brabant¹ blijkt dat er van 2013 tot 2020 geen dassen

¹ Informatie via <https://noord-brabant.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html> (bezoekt op 20 juli 2022)

verkeersslachtoffer zijn geworden in (de omgeving van) het plangebied. Dit sterkt eveneens de conclusies uit het onderzoek naar das.

Om verkeersslachtoffers te voorkomen is de provincie voornemens om dassenrasters aan weerszijden van de N270 te plaatsen. Door de afwezigheid van fysieke aantasting van dassenburchten, het uitblijven van essentieel foerageergebied en het plaatsen van dassenrasters hebben de werkzaamheden geen effect op de das. Doordat ook hermelijn en wezel niet waargenomen zijn op de cameravallen zijn negatieve effecten op deze soorten ook uitgesloten. Maatregelen en/of een ontheffing voor das, hermelijn en wezel is niet nodig.

Wel zijn op de cameravallen bunzing waargenomen. Bunzing maakte meerdermalen gebruik van de faunapassages binnen het plangebied. Door het veelvuldige gebruik van de faunapassages is geconcludeerd dat deze passages een essentieel onderdeel betreffen van het leefgebied van bunzing. Negatieve effecten op het leefgebied van bunzing door het afsluiten van één of meerdere faunapassages tijdens de werkzaamheden of de beoogde ontwikkeling kunnen niet uitgesloten worden. Maatregelen en/of een ontheffing voor bunzing is noodzakelijk. In ieder geval moet de verbindende functie van deze passages na de herinrichting van de N270 weer beschikbaar komen.

4.2.6 Levendbarende hagedis

In het onderzochte deel van het plangebied zijn bij elk veldbezoek meerdere levendbarende hagedissen waargenomen. Het plangebied aan de bosrand ten noorden van de N270 wordt duidelijk gebruikt als leefgebied van levendbarende hagedis. Het kan niet uitgesloten worden dat de werkzaamheden negatieve effecten op de soort heeft. Indien de werkzaamheden het leefgebied van de levendbarende hagedis betreffen, zijn maatregelen en/of een ontheffing voor de levendbarende hagedis noodzakelijk.

5 Conclusie

Provincie Noord-Brabant is voornemens om aanpassingen aan de N270 uit te voeren waarbij verbreding van het wegdek. TAUW heeft nader soortgericht onderzoek uitgevoerd ten behoeve van dit voornemen. Het soortgericht onderzoek richtte zich op verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen, essentiële vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen, nesten van boomvalk, buizerd, havik, sperwer, roek en ransuil en leefgebied van levendbarende hagedis, bunzing, hermelijn, wezel en das.

5.1 Conclusie

De onderzoeken hebben uitgesloten dat er negatieve effecten door werkzaamheden optreden voor verblijfplaatsen van vleermuizen in de onderzochte bomenlanen, foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen bij Oude Aa en de Vlier en foerageergebieden van vleermuizen bij Zandbos. Ook is uitgesloten dat negatieve effecten optreden voor boomvalk, buizerd, havik, sperwer, ransuil, das, hermelijn en wezel.

Uit de onderzoeken is gebleken dat, afhankelijk van de locatie, werkzaamheden mogelijk negatieve effecten kunnen hebben op nesten van roek en eekhoorn, leefgebied van levendbarende hagedis en bunzing en een essentiële vliegroute van vleermuizen. Indien de werkzaamheden de kap betreft van de desbetreffende bomen waar zich nesten van roek en/of eekhoorn bevinden, is een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. Tevens is een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig als de werkzaamheden het leefgebied van levendbarende hagedis en/of bunzing op dusdanige manier aantast dat deze (gedeeltelijk) verdwijnt. Indien de beoogde ontwikkeling tot resultaat leidt dat de essentiële vliegroute van vleermuizen ongeschikt raakt, zijn maatregelen en/of een ontheffing voor vleermuizen nodig.

5.2 Ontheffing

Het aanvragen van een ontheffing bij provincie Noord-Brabant is noodzakelijk indien de of nestplaatsen van roek en eekhoorn en/of leefgebied van levendbarende hagedis en bunzing ongeschikt gemaakt worden of (gedeeltelijk) verdwijnen door de werkzaamheden. Afhankelijk van het gekozen voorkeursalternatief voor de ontwikkeling is dus mogelijk een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. Voor een ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk een activiteitenplan op te stellen. Hierin staat alle informatie over het voornemen, de onderzoeksresultaten en effecten op de populatie dassen en poelkikker. Een belangrijk onderdeel zijn de maatregelen die genomen moeten worden om effecten op beschermde soorten te mitigeren (voorkomen) en te compenseren (artikel 3.8, lid 5c). Daarnaast is het van belang het wettelijk belang aan te tonen van het voornemen (artikel 3.8, lid 5b). Ook moet aangetoond worden dat er geen reële alternatieven zijn om hetzelfde te bereiken, die gunstiger uitpakken voor de betreffende soorten (artikel 3.8, lid 5a).

5.3 Overige maatregelen

Omdat vleermuizen in het plangebied foerageren en meerdere verblijfplaatsen aanwezig zijn in de omgeving, moet hiermee in het kader van de zorgplicht rekening worden gehouden tijdens de werkzaamheden. Verlichting moet zowel tijdens de werkzaamheden als in de gebruiksfase niet aanstralen naar de omgeving. Naast maatregelen ten gunste van vleermuizen moet, ook rekening worden gehouden met algemene broedvogels tijdens de werkzaamheden. Als de werkzaamheden binnen het algemene broedseizoen vallen (globaal maart tot en met augustus), dient een broedvogelcontrole uitgevoerd te worden alvorens werkzaamheden starten. Hoewel buiten deze periode de kans op een broedgeval klein is, is de initiatiefnemer te allen tijde verantwoordelijk voor het naleven van de Wet natuurbescherming. Bij het aantreffen van een broedgeval tijdens de werkzaamheden moeten werkzaamheden gestaakt worden ongeacht de periode waarin dat gebeurt.

Wanneer deze maatregelen voor vleermuizen en algemene broedvogels worden genomen zijn negatieve effecten van het voornemen op deze functies van beschermde soorten uitgesloten.

5.4 Overige aandachtspunten

Een belangrijk aandachtspunt zijn de gebouwen die binnen de begrenzing van het plangebied aanwezig zijn. Bij dit onderzoek is er vanuit gegaan dat geen bebouwing gesloopt zou worden voor het voornemen. Afhankelijk van het gekozen alternatief is het mogelijk dat toch bebouwing gesloopt moet worden.

Indien dat het geval is, is nog onderzoek nodig naar de ecologische functies die deze bebouwing kan vervullen voor beschermde soorten. Afhankelijk van de te verwachten soorten zal een nader onderzoek globaal pas eind september afgerond zijn in het jaar waarin dergelijk onderzoek wordt gestart. Dit is een belangrijk aandachtspunt met betrekking tot de planning van het project.

6 Literatuur

BIJ12, 2017a. Kennisdocument Buizerd. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017b. Kennisdocument Roek. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017c. Kennisdocument Levendbarende hagedis. Versie 1.0, juli 2017.

NGB, 2021. Vleermuisprotocol 2021. Netwerk Groene Bureaus & Zoogdierenvereniging, 1 januari 2021.

TAUW, 2021. Natuurtoets N270 Helmond – Walsberg, d.d. 1 oktober 2021, met kenmerk R005-1279760RGR-V02-evm-NL.

Vergeer J.W., van Dijk A.J., Boele A., van Bruggen J. & Hustings F., 2016. Handleiding Sovon broedvogelonderzoek: Broedvogel Monitoring Project en Kolonievogels. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.